

Klijent/server

doc.dr. Samir Lemeš
slemes@mf.unze.ba

Univerzitet u Zenici - 2012

Mrežni software

- Mrežni operativni sistemi
- "My computer" vs. "My network places"
- Dijeljenje resursa
- Primjer instalacije mreže na Windows XP operativnom sistemu

Mrežni operativni sistemi

- Softver čine podaci i računarski programi, a dijeli se na sistemski i aplikativni.
- Sistemski softver (operativni sistem) služi za upravljanje hardverom, te za komunikaciju čovjeka sa računarom.
- Savremeni operativni sistemi: MS Windows (2000, XP, Vista, 7), Linux, UNIX, Mac OS,...

Mrežni operativni sistemi

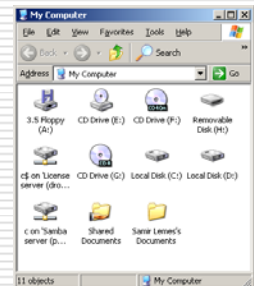
- Microsoft je imao namjenski razvijene operativne sisteme za klijentske i serverske računare.
  - Klijentski: Windows 95, 98, ME, NT Workstation, 2000Pro, XP, Vista, 7
  - Serverski: Windows NT Server, 2000 Server, 2003 Server, 2008 Server
- Razlike su u implementaciji sigurnosti, stabilnosti, hardverskim zahtjevima, programima

Windows XP i računarske mreže

- Resursi se mogu podijeliti na lokalne i mrežne.
- Lokalnim resursima se pristupa preko ikone "My Computer"
- Mrežnim resursima se pristupa preko ikone "My Network Places"

My Computer

- Lokalni resursi:
  - Hard disk
  - Floppy (disketna jedinica)
  - CD/DVD
  - USB flash diskovi
  - Lokalni printeri
  - Mapirani mrežni diskovi (kojima je dodijeljena slovna oznaka "X:")

My Network Places

- Mrežni resursi:
  - LAN konekcije
  - Dial-up konekcije (ADSL, ISDN)
  - Wi-fi konekcije
  - Folderi na serverima u mreži
  - Printeri na serverima u mreži

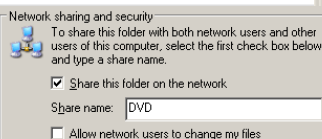

Dijeljenje resursa

- Moguće je dijeliti:
  - foldere
  - printere
  - vezu na Internet
- Putem mreže moguće je pristupiti samo resursima koji su eksplicitno navedeni kao zajednički, odnosno dijeljeni (shared)

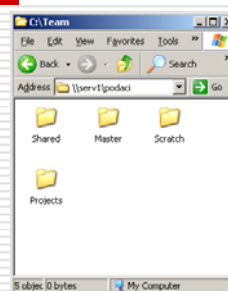
Dijeljenje resursa

- Folder sharing
- Full access (puni pristup)
- Read-only (samo za čitanje)

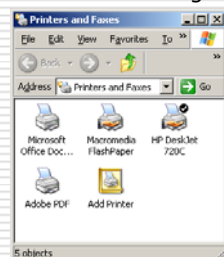
Dijeljenje resursa

- Pristup dijeljenom folderu
- \\serv1\podaci
- "serv1" je ime računara u mreži
- "podaci" je ime dodijeljeno prilikom dijeljenja foldera

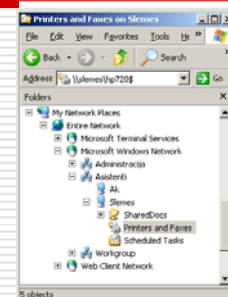
Dijeljenje resursa

- Printer sharing

Dijeljenje resursa

- Printer sharing
- \\slemes\hp720\$
- "slemes" je ime računara u mreži
- "hp720\$" je ime dodijeljeno printeru prilikom dijeljenja
- Znak \$ sakriva resurs u mreži

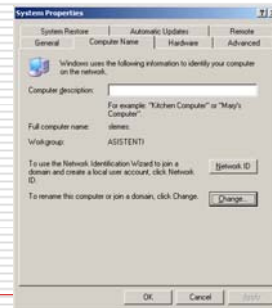
Dijeljenje resursa

- ❑ Mrežni resursi se mogu "mapirati"
- ❑ Tools / Map Network Drive...
- ❑ Mapirani disk se vidi u "My Computer"
- ❑ Korisničko ime je ono koje se koristilo prilikom podizanja sistema
- ❑ Windows XP omogućuje pristup mrežnom resursu i pod drugim imenom
- ❑ Reconnect at logon

Primjer instalacije mreže na Windows XP operativnom sistemu

- ❑ Računar mora imati **jedinstveno** ime po kojem će se raspoznavati u mreži
- ❑ Ime se određuje na My Computer / Properties / Computer Name

Primjer instalacije mreže na Windows XP operativnom sistemu

- ❑ Podrazumijeva se da računar ima ispravno instaliran mrežni adapter (karticu), sa pripadajućim driverom (pogonskim programom)
- ❑ U tom slučaju se u "Network Connections" nalazi ikona "Local Area Connection"

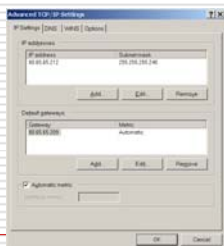
Primjer instalacije mreže na Windows XP operativnom sistemu

- ❑ Tipične postavke privatne IP adrese i subnet maske za LAN
- ❑ Svaki računar unutar lokalne mreže mora imati različit barem posljednji broj IP adrese:
192.168.0.1
192.168.0.2
...

Primjer instalacije mreže na Windows XP operativnom sistemu

- ❑ *Default gateway* je IP adresa uređaja pomoću kojeg se pristupa IP adresama izvan LAN-a (router, bridge)
- ❑ *Advanced*: jedan mrežni adapter može imati i više IP adresa, koje mogu pripadati različitim LAN mrežama

Primjer instalacije mreže na Windows XP operativnom sistemu

- ❑ Pored instalacije NetBIOS protokola za pristup dijeljenim resursima, treba podesiti i Firewall.

